

Ihmiskaupan vastainen työ edistää sisäistä turvallisuutta ja lujittaa oikeusvaltiota

Valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen työn
koordinaattori, OTT Venla Roth

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Ihmiskaupan vastainen työ on kokonaisuus

Ihmiskaupan ilmitulon edistäminen tukee sekä yksilöiden että yhteiskunnan turvallisuutta

Rikosuhrien aseman parantaminen on osa rikosprosessin sujuvoittamista

Rikosvastuun toteutuminen ehkäisee ihmiskauppaa, joka on yleensä talousrikollisuutta

Ihmiskaupan ennalta estäminen edellyttää viranomaisyhteistyötä ja tiedonvaihtoa

Ajankohtaisia uutisia ihmiskaupasta

Työperäinen hyväksikäyttö (HS 6.5.)

KRP tutkii yhdessä Viron keskusrikospoliisin kanssa törkeää ihmiskauppaa rakennusalalla. Tutkinnassa on epäily, että Latviasta ja Virosta olisi värvätty ihmisiä Suomeen rakennuksille pakkotyötä muistuttaviin olosuhteisiin. Uhrit ovat pääasiassa Latvian, Viron ja Ukrainan kansalaisia. Rikoksella saatu hyöty on arvioitu 2,3 miljoonaksi euroksi.

Järjestäytynyt, rajat ylittävä rikollisuus (YLE 25.1.)

Suomessa paljastui ehkä suurin paritusvyyhti koskaan: tšekkiläisten epäillään parittaneen seksityöläisiä ympäri maan: Seksinmyynnillä on ansaittu 1,3 miljoonaa euroa, josta parittajien saaman rikoshyödyn osuus on vajaat 300 000 euroa.

Hatka-lapset ja nuoret (HS 15.3.)

Lastensuojelun kehittämissyhteisö Pesäpuu ry:n toteuttama selvitys paljastaa, että hatkassa ollessaan nuoret joutuvat jopa ihmiskaupan määritelmän täyttävän rikollisuuden uhreiksi. Yli 20 prosenttia vastaajista kertoi joutuneensa raiskauksen uhriksi, käyttäytynyt itse väkivaltaisesti tai seksuaalisesti holtittomasti.

Lasten ja nuorten seksuaalinen hyväksikäyttö (HS 14.4.)

Vuosien nöyryytys alkoi yhdestä viestistä: Miehet pyörittivät alaikäisten tyttöjen seksirinkiä.

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi kaksi miestä vankeusrangaistuksiin poikkeuksellisen törkeistä lapsiin kohdistuneista seksuaalirikoksista.

Ihmiskauppaa ehkäistävä ja torjuttava määrätietoisesti

- Suomessa ihmiskaupan vastaista työtä on tehty tavoitteellisesti ja on saatu paljon aikaan, kun työ on perustunut siilojen ylittämiseen ja monialaiseen yhteistyöhön (koordinaatio).
- Työtä on vuodesta 2005 lähtien ohjannut ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma, joka on valmisteltu hyvässä yhteistyössä myös käytännön viranomaisten ja järjestöjen kanssa.
- Työlle tarvetta ja kysyntää jopa enemmän kuin koskaan:
 - Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan.
 - Kansainvälistyvät työmarkkinat ja ulkomaalaisen työvoiman tarve.
 - Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunta, tiukka taloudenpito ja verotulot sekä reilu kilpailu yritysten välillä.
 - Lapset ja nuoret ihmiskaupan uhreina, liityntä jengi- ja katurikollisuuteen ja verkkovälitteiseen ihmiskauppaan (hatkassa olevia lapsia ei aktiivisesti etsitä).
 - Pakkoavioliitot ja kunniaan liittyvä väkivalta (Suomi jälkijunassa).

Esitykset ihmiskaupan vastaisen työn tehostamiseksi

- Keskeisimmät asiat:
 1. Valmistellaan uusi ihmiskaupan vastainen poikkihallinnollinen toimintaohjelma (lapset ja nuoret ihmiskaupan uhreina, ennalta estäminen – rikosprosessiin valuminen).
 2. Asetetaan esiselvityshanke viranomaisten välisen tietojenvaihdon parantamiseksi ennen kaikkea rikosten ennalta estämiseksi ja viranomaisyhteistyön tehostamiseksi (resurssien riittävyys ja viranomaistoiminnan vaikuttavuus).
 3. Turvataan valtakunnallisen ihmiskauppatutkintaryhmän jatkuminen, jopa vahvistaminen (osaamisen kerryttäminen ja tuki muille poliisiyksiköille).
 4. Varmistetaan myös muun rikosprosessiketjun resursointi ja syyttäjien valmiudet tehokkaaseen esitutkintayhteistyöhön ja syytetoimiin, jotta rikosvastuu toteutuu.
 5. Valmistellaan toimenpideohjelma työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi ja torjumiseksi työmarkkinoiden kansainvälistyessä ja työperäisen maahanmuuton kasvaessa (ei ainoastaan työmarkkina-asia, vaan myös kansallisen turvallisuuden kysymys).

Rikosprosessin sujuvoittamisesitykset

1. Turvataan rikoksen uhrien tukipalvelut ja niiden riittävä rahoitus rikosprosessin sujuvoittamiseksi osana rikosuhripolitiikan uudistamista.
2. Toteutetaan lainmuutokset, joiden perusteella mm. ihmiskaupparikosten ja muiden haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin kohdistuva tutkinta ja tutkinnanjohto annetaan mahdollisuuksien mukaan perehtyneille tutkijoille ja tutkinnanjohtajille (erikoistuminen ja osaamisen keskittäminen).
3. Esitutkintayhteistyötä vahvistetaan ja toteutetaan muita toimenpiteitä rikosprosessin sujuvoittamiseksi (esim. syyteneuvottelujärjestelmän uudistaminen).
4. Selvitetään tarvittavat rakenteet ja mahdolliset lainsäädäntömuutokset sosiaali- ja terveydenhuoltoviranomaisten ja rikosprosessitoimijoiden välisen yhteistyön vahvistamiseksi hyvinvointialueilla ja kunnissa.

KIITOS!

venla.roth@gov.fi

p. 050 529 4774

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET